

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม
และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

บทที่ 4

สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 รายละเอียดการดำเนินการของโครงการที่เปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการตรวจสอบการดำเนินงานของโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท โรงโมหินโซคชัย จำกัด ประทานบัตรที่ 28835/16142 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 28721/15529 พบว่า รายละเอียดการดำเนินงานของโครงการไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือแตกต่างไปจากรายละเอียดที่เสนอไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.2 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

การตรวจสอบการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการเหมืองแร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ เพื่ออุตสาหกรรมก่อสร้าง ของบริษัท โรงโมหินโซคชัย จำกัด ประทานบัตรที่ 28835/16142 ร่วมแผนผังโครงการทำเหมืองเดียวกันกับประทานบัตรที่ 28721/15529 สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.2-1

ตารางที่ 4.2-1 สรุปผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
1) มาตรการที่ไม่ได้ปฏิบัติ	- ต้องจัดทำรายงานการออกแบบการเจาะระเบิดทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลตรวจสอบและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม สำหรับการออกแบบการเจาะระเบิดครั้งต่อไป	- ทางโครงการได้จัดเตรียมแบบฟอร์มรายงานบันทึกการเจาะระเบิดไว้แล้ว และจะดำเนินการจัดทำรายงานการออกแบบการเจาะระเบิดทุกครั้ง และจะนำเสนอให้ทราบต่อไป
2) มาตรการที่อยู่ระหว่างดำเนินการ	- ให้ปลูกต้นไม้โตเร็วและพืชคลุมดินตามแนวคันทำนบดิน รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกบริเวณพื้นที่ระหว่างคันทำนบ และคูระบายน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย	- เนื่องจากมีพืชคลุมดินที่ขึ้นเองตามธรรมชาติจึงยังไม่ได้ดำเนินการปลูกเพิ่มเติม ทั้งนี้ที่ปรึกษา ขอเสนอแนะให้ดำเนินการปลูกพืชคลุมดินตามแนวคันที่ทำนบดินเพื่อป้องกันผลกระทบด้านการชะล้างพังทลาย
3) มาตรการที่ปฏิบัติไม่ได้	- ไม่มี	- ไม่มี
4) มาตรการที่ปฏิบัติ แต่ไม่มีประสิทธิภาพ	- ไม่มี	- ไม่มี

ตารางที่ 4.2-1 (ต่อ)

มาตรการ	เงื่อนไขตามมาตรการฯ	เหตุผลประกอบ
5) มาตรการที่ยังไม่ถึงเวลาปฏิบัติ	- ให้รื้อถอนอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเครื่องจักรอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำเหมืองออกจากบริเวณพื้นที่ทำเหมือง แล้วปรับสภาพพื้นที่ที่ผ่านการทำเหมืองแร่ และพื้นที่ใช้สอยอื่นๆ ตามที่ได้เสนอไว้ในรายงานการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมสำหรับคำขอต่ออายุประทานบัตร โดยดำเนินงานให้แล้วเสร็จก่อนประทานบัตรจะสิ้นอายุไม่น้อยกว่า 1 เดือน	- หากประทานบัตรจะสิ้นอายุ ทางโครงการจะปฏิบัติตามเงื่อนไขตามมาตรการฯ กำหนด

4.3 สรุปผลการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1) คุณภาพอากาศ

ผลการตรวจวัดฝุ่นละอองรวม และฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน ระหว่างวันที่ 4-7 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 6 สถานี ได้แก่ บ้านหนองปรือก วัดหนองโพธิ์ โรงโม่หินของโครงการ บ้านเขาคีม โรงเรียนบ้านตะแลง และบ้านด่านก้อใจ พบว่า ผลการตรวจวัดมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 24 (พ.ศ.2547) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป

2) ความทึบแสง

ผลการตรวจวัดความทึบแสงของโรงโม่หินของโครงการ ในวันที่ 6 พฤศจิกายน 2568 บริเวณปากโม่หินใหญ่ สายพานลำเลียงแร่ ตะแกรงร่อนคัดขนาด และปลายสายพานลำเลียงแร่ พบว่า ผลการตรวจวัดทั้ง 4 สถานี มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยฝุ่นละอองจากโรงโม่บด หรือย่อยหิน (พ.ศ.2539)

3) ระดับเสียง

ผลการตรวจวัดระดับเสียง ระหว่างวันที่ 4-7 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 6 สถานี ได้แก่ บริเวณบ้านหนองปรือก วัดหนองโพธิ์ โรงโม่หินของโครงการ บ้านเขาคีม โรงเรียนบ้านตะแลง และบ้านด่านก้อใจ พบว่า ระดับเสียงที่ตรวจวัดได้ในทุกสถานีมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 15 (พ.ศ.2540) เรื่อง กำหนดมาตรฐานระดับเสียงโดยทั่วไป และตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน

4) ความสิ้นสะท้อน

ผลการตรวจวัดความสิ้นสะท้อนในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 2 สถานี ได้แก่ ขอบแปลง ประทานบัตรด้านทิศใต้ และขอบแปลงประทานบัตรด้านทิศตะวันออก พบว่า มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเรื่องกำหนดมาตรฐานควบคุมระดับเสียงและความสิ้นสะท้อนจากการทำเหมืองหิน

5) คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2568 พบว่า ห้วยบ้านตาล ห้วยลาดเลียง อ่างเก็บน้ำบ้านหนองปรือ บ่อเหมืองโครงการ และสระน้ำบ้านตะแลง มีผลการตรวจวัดความเป็นกรด-ด่างของน้ำผิวดินมีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2537) เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ประเภทที่ 3

6) คุณภาพน้ำใต้ดิน

ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำใต้ดิน ในวันที่ 5 พฤศจิกายน 2568 จำนวน 4 สถานี ได้แก่ บ่อบาดาลบ้านหนองปรือ บ่อบาดาลวัดหนองโพธิ์ บ่อบาดาลบ้านเขาคิม และบ่อบาดาลบ้านด่านกอโจด พบว่า ผลการตรวจวัดของส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และมาตรการในทางวิชาการสำหรับการป้องกันด้านสาธารณสุขและป้องกันในเรื่องสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ พ.ศ. 2551 ยกเว้น ค่าความกระด้างทั้งหมดของบ่อบาดาลวัดหนองโพธิ์ และปริมาณสารทั้งหมดที่ละลายได้ของบ่อบาดาลวัดหนองโพธิ์ที่มีค่าอยู่ในเกณฑ์อนุโลมสูงสุด

7) เศรษฐกิจ-สังคม

จากการสำรวจความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 117 ตัวอย่าง เมื่อวันที่ 26-28 พฤษภาคม 2568 โดยได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชากรตัวอย่าง ได้แก่ หมู่ที่ 11 ชุมชนบ้านตะแลง พบว่าประชากรตัวอย่างไม่เคยได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานของโครงการที่ผ่านมาร้อยละ 91.5 และเคยได้รับผลกระทบร้อยละ 8.5 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ พบว่า ไม่มีความวิตกกังวลร้อยละ 90.6 และมีความวิตกกังวลร้อยละ 9.4 สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อโครงการกลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ผลดีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ได้แก่ เศรษฐกิจดีขึ้น ร้อยละ 11.5 สร้างงานให้กับประชาชนในชุมชน ร้อยละ 27.3 เสริมสร้างชื่อเสียงให้แก่ประชาชน ร้อยละ 21.9 มีการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค ร้อยละ 23.8 และชุมชนเจริญขึ้น ร้อยละ 15.5 สำหรับผลเสียที่เกิดจากการดำเนินโครงการ พบว่า ปัญหาฝุ่นละออง ร้อยละ 75.9 ปัญหาเสียงดัง ร้อยละ 2.8 ปัญหาแรงสั่นสะเทือน/แผ่นดินไหว ร้อยละ 7.4 ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุด้านคมนาคมได้ง่าย ร้อยละ 13.0 และปัญหาน้ำเสีย ร้อยละ 0.9

การติดตามตรวจสอบผลกระทบด้านเศรษฐกิจ-สังคม โดยสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อโครงการ ปัญหาที่เกิดจากโครงการ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการทำเหมือง และการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรการด้านสังคมและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ กำหนดแผนการดำเนินงานไว้ปีละ 1 ครั้ง โดยดำเนินการสำรวจครั้งล่าสุดในวันที่ 16-28 พฤษภาคม 2568 พบว่า ตัวอย่างได้รับผลกระทบด้านฝุ่นละออง ด้านความสิ้นสะท้อน ด้านการคมนาคม และความสิ้นสะท้อน และสำหรับผลดี/ผลเสียจากการดำเนินโครงการ พบว่า ตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการดำเนินงานของโครงการมีผลดีต่อชุมชน โดยเห็นว่าเศรษฐกิจดี

ขึ้น มีการสร้างงานให้กับประชาชนในชุมชน และเสริมสร้างชื่อเสียงให้กับชุมชน มีการปรับปรุงด้านสาธารณูปโภค และชุมชนเจริญขึ้น ผลเสียจากการดำเนินโครงการตัวอย่างบางส่วนได้รับผลกระทบด้านฝุ่นละออง และด้านเสียงดัง ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการทำเหมืองและปัญหาที่เกิดจากโครงการที่ผ่านมา พบว่า ตัวอย่างมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในด้านฝุ่นละออง เสียง การคมนาคม และสำหรับการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานตามมาตรการด้านสังคมและมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ พบว่า ตัวอย่างทั้งหมดทราบว่าทางโครงการมีการดำเนินการตามมาตรการฯ ดังกล่าว

8) อาชีวอนามัยและความปลอดภัย

พนักงานที่เข้าปฏิบัติงานภายในโครงการทำเหมืองของบริษัท โรงโม่หินโชคชัย จำกัด ได้จัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพพนักงานปีละ 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 วันที่ 30 มกราคม 2568 และครั้งที่ 2 วันที่ 13 สิงหาคม 2568 ทำการตรวจโดยโรงพยาบาลราชสีมา มีรายการตรวจสอบสุขภาพ ได้แก่ ตรวจร่างกายทั่วไปโดยแพทย์ ระดับความสมบูรณ์ของเม็ดเลือด เอกซเรย์ทรวงอก ปัสสาวะทั่วไป สมรรถภาพการทำงานของปอด สมรรถภาพการได้ยิน สมรรถภาพการมองเห็น ระบบประสาทการรับรู้ และภาวะความดันโลหิต สรุปผลการตรวจสอบสุขภาพประจำปี 2568

ผลการตรวจเอกซเรย์ทรวงอก พบว่า มีผลตรวจปกติทั้งหมด ทั้ง 2 ครั้ง

ผลการตรวจสมรรถภาพการทำงานของปอด ครั้งที่ 1 พบว่า มีผลตรวจปกติทั้งหมด **ครั้งที่ 2** พบว่า ผิดปกติ 4.17 เปอร์เซ็นต์ สาเหตุความผิดปกติอาจมาจากพฤติกรรม การสูบบุหรี่และดื่มสุราปริมาณมากมาเป็นเวลานานโดยแพทย์แนะนำให้ควรออกกำลังกาย เช่น ว่ายน้ำ วิ่ง ปั่นจักรยานเป็นประจำ เพื่อช่วยให้สมรรถภาพปอดดีขึ้น สำหรับผู้ที่ยังสูบบุหรี่เป็นประจำให้ลดปริมาณการสูบบุหรี่ให้น้อยลงและเข้ารับคำแนะนำวิธีการเลิกสูบบุหรี่โดยเด็ดขาด ซึ่งอาจมีการตรวจเพิ่มเติมทางห้องปฏิบัติการหรือการตรวจพิเศษอื่นๆ ให้หมั่นฝึกหายใจเพื่อบริหารการทำงานของปอดให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น ลดการดื่มสุรา และปรับทัศนคติแนวทางการใช้ชีวิตให้รักษาสุขภาพเพื่อป้องกันไม่ให้อาการความผิดปกตินั้นลุกลามเป็นอันตรายรุนแรง สำหรับผู้ที่ทำงานสัมผัสฝุ่นหรือหรือสารเคมี ควรใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากป้องกันสารพิษเป็นประจำทุกครั้งที่ขณะปฏิบัติงานสารเคมี ควรใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เช่น หน้ากากอนามัย หรือหน้ากากป้องกันสารพิษเป็นประจำทุกครั้งที่ขณะปฏิบัติงาน

ผลการตรวจสมรรถภาพการได้ยิน ครั้งที่ 1 พบว่า ผิดปกติ 33.33 และ**ครั้งที่ 2** ผิดปกติ 41.67 เปอร์เซ็นต์ โดยสาเหตุความผิดปกติอาจมาจากอายุที่มากขึ้น มีโอกาสทำให้เกิดการเสื่อมสภาพ ของหูได้ง่าย ส่งผลให้สมรรถภาพการได้ยินลดลงหรืออาจเกิดมาจากภาวะแทรกซ้อนของโรค อื่นๆ หรืออาจเกิดจากการสัมผัสเสียงเป็นเวลานาน จึงเป็นสาเหตุทำให้การได้ยินลดลงเช่นกัน ดังนั้นจึงมีมาตรการในการป้องกัน โดยให้พนักงานสวมใส่ อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลตลอดการทำงานตามปัจจัยเสี่ยงของแต่ละแผนก และมีเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลควบคุมพนักงานของบริษัทให้ปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด สำหรับผู้ที่มีผลผิดปกติในการได้ยินแพทย์แนะนำให้เฝ้าระวังโดยการหลีกเลี่ยงการสัมผัสเสียงดังใช้อุปกรณ์ป้องกันทุกครั้งถ้าต้องสัมผัสกับเสียงดัง และตรวจสมรรถภาพการได้ยินซ้ำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ผลการตรวจสอบสมรรถภาพในการมองเห็น ครั้งที่ 1 ผิดปกติ 77.78 เปอร์เซ็นต์ **ครั้งที่ 2** ผิดปกติ 79.17 เปอร์เซ็นต์ จากผลการตรวจพบว่าพนักงานทุกรายมีสภาพการมองเห็นเหมาะสมกับลักษณะงานทุกราย สำหรับผลที่ผิดปกติพบสายตาสั้น สายตาวาว สายตาเอียง และการแยกสีผิดปกติ แพทย์แนะนำตรวจวัดสายตา ประกอบแว่น

ทั้งนี้ในรายที่มีผลการตรวจผิดปกติ แพทย์แนะนำให้เข้ารับการตรวจสุขภาพเพื่อติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อติดตามผลและหากมีแนวโน้มที่จำเป็นต้องเข้ารับการรักษาก็จะแนะนำให้ทำการรักษาต่อไป

4.4 ข้อเสนอแนะ

จากผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ พบว่า ทางโครงการปฏิบัติตามมาตรการฯส่วนใหญ่ได้ แต่ยังมีบางมาตรการที่ทางโครงการอยู่ระหว่างดำเนินการ และควรเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จ ดังนี้

- 1) ให้ปลูกต้นไม้โตเร็วและพืชคลุมดินตามแนวคันทำนบดิน รวมทั้งปลูกหญ้าแฝกบริเวณพื้นที่ระหว่างคันทำนบ และคูระบายน้ำเพื่อป้องกันการชะล้างพังทลาย
- 2) ให้ดำเนินการจัดทำรายงานการออกแบบการเจาะระเบิดทุกครั้ง เพื่อเป็นข้อมูลตรวจสอบ และปรับปรุงให้มีความเหมาะสม สำหรับการออกแบบการเจาะระเบิดครั้งต่อไป
- 3) กรณีที่มีการรับพนักงานให้เข้ามาปฏิบัติงานในบริเวณที่ต้องสัมผัสกับฝุ่นและเสียง ควรทำการตรวจการได้ยิน สมรรถภาพปอด โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ระบบประสาทในการรับรู้ และการเอ็กซเรย์ปอด ไว้เป็นข้อมูลพื้นฐาน สำหรับอ้างอิงกับผลการตรวจสุขภาพประจำปีต่อไป